

działkowca

Więcej informacji znajdziesz na www.pzd.pl

Stanowisko organów krajowych PZD w sprawie jubileuszu 45-lecia PZD

Krajowa Rada i Krajowa Komisja Rewizyjna PZD na IX posiedzeniu Krajowej Rady PZD w dniu 25 czerwca 2026 r. przyjęły stanowisko z okazji Jubileuszu 45-lecia PZD, który jest obchodzony w bieżącym roku. Podkreślono w nim, że jubileusz jest nie tylko rocznicą powołania Związku, ale także okazją do przypomnienia dorobku społecznego ruchu ogrodnictwa działkowego w Polsce.

W stanowisku zaakcentowano, że PZD powstał jako odpowiedź na wieloletnie dążenia działkowców do posiadania własnej, samodzielnej i samorządnej organizacji, zdolnej reprezentować ich interesy oraz chronić prawa użytkowników działek. Przełomowe znaczenie miała ustawa z 6 maja 1981 r. o pracowniczych ogrodach działkowych, która stworzyła podstawy prawne do powołania ogólnopolskiej reprezentacji środowiska działkowców.

Autorzy stanowiska zwrócili uwagę, że przez 45 lat PZD nie tylko kontynuował tradycję polskiego ogrodnictwa działkowego, lecz także realnie rozwijał ogrody, wzmacniał ich infrastrukturę i bronił ich społecznego charakteru. Szczególnie po przemianach 1989 r., w czasie rosnącej presji inwestycyjnej i komercjalizacji przestrzeni miejskiej, istnienie silnej ogólnopolskiej organizacji, jakim jest Polski Związek Działkowców, okazało się kluczowe dla zachowania rodzinnych ogrodów działkowych.

W dokumencie podkreślono, że jednym z największych osiągnięć PZD jest obrona blisko miliona działek, które służą kolejnym pokoleniom rodzin jako miejsce wypoczynku, uprawy, kontaktu z przyrodą i aktywności społecznej. Związek odegrał również istotną rolę w działaniach na rzecz ustawowego zabezpieczenia praw działkowców, w tym w pracach prowa-

dzących do uchwalenia kolejnych ustaw o rodzinnych ogrodach działkowych.

Szczególne miejsce w stanowisku poświęcono społecznym działaczom PZD. To ich wieloletnia praca w zarządach ogrodów, komisjach oraz strukturach okręgowych i krajowych stworzyła realną siłę Związku. Wyrażono wdzięczność wszystkim, którzy przez lata budowali, rozwijali i bronili ogrodów, a także tym, których nie ma już wśród działkowej społeczności.

Stanowisko wskazuje również na aktualne znaczenie ROD. Ogrody są dziś ważnym elementem zielonej infrastruktury miast, wspierają bioróżnorodność, retencję wody, ograniczają skutki miejskich wysp ciepła i zapewniają mieszkańcom dostęp do zieleni. Jednocześnie KR i KKR PZD przypominają, że mimo powszechnej akceptacji dla ogrodów nadal pojawiają się zagrożenia, m.in. w przepisach, decyzjach planistycznych czy opłatach nieuwzględniających społecznego charakteru ROD.

Konkluzja stanowiska jest jednoznaczna: PZD pozostaje niezbędnym, ogólnopolskim reprezentantem działkowców, strażnikiem tradycji i gwarantem dalszego rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych. Jubileusz 45-lecia Związku jest więc nie tylko powodem do dumy, ale także zobowiązaniem do dalszej obrony ROD jako dobra wspólnego obecnych i przyszłych pokoleń.

Zofia Rut-Skórzyńska

Apel do Premiera – bez nowelizacji ROD grozi upadek

PZD wystąpił do Premiera Donalda Tuska o wsparcie projektu ustawy dotyczącego dwóch kluczowych problemów ROD: narastającego zagrożenia związanego z opłatami za użytkowanie wieczyste oraz braku terenów pod nowe i odtwarzane ogrody.

Szczególnie pilny jest problem opłat. W przeszłości ROD zachęcano do przejmowania terenów w użytkowanie wieczyste, wskazując, że będzie to instrument stabilizacji prawnej, wzmocnienia bezpieczeństwa ogrodów i ochrony działkowców. Korzystanie z gruntów miało zachować nieodpłatny charakter. Dziś jednak część organów, wykrzystując lukę w ustawie, próbuje nakładać na ROD opłaty za użytkowanie wieczyste. Ponieważ przepisy nie przewidują stawki dedykowanej ROD, wobec działkowców stosowana jest najwyższa stawka, taka jak dla podmiotów komercyjnych.

Ta praktyka jest w sposób oczywisty sprzeczna z celem ROD. Ogrody nie są przedsięwzięciem gospodarczym, nie służą zyskowi i nie mogą być traktowane jak nieruchomości komercyjne. Działka w ROD ma charakter socjalny – jest formą wsparcia dla rodzin, seniorów, mieszkańców bloków i osób, których nie stać na dom z ogrodem lub działkę rekreacyjną. Wysokie opłaty uderzają bezpośrednio w działkowców, bo to oni ponoszą ich ciężar w opłatach ogrodowych.

Do PZD docierają sygnały od działkowców, którzy wprost wskazują, że przy tak wysokich obciążeniach będą zmuszeni porzucić działki. Oznacza to ryzyko faktycznej, ekonomicznej likwidacji ROD – bez formalnej procedury, bez odszkodowań i bez gwarancji odtworzenia ogrodu. Zjawisko nie

jest jeszcze masowe, ale narasta. Bez zmiany prawa ponad połowie ogrodów grozi upadek.

PZD walczy o prawa działkowców w sądach, jednak wobec luki w przepisach orzecznictwo jest bardzo niekorzystne. Konieczna jest interwencja ustawodawcy. Pomimo sygnalizowania problemu rządowi, dotychczas nie podjęto w tej sprawie żadnych prac. Dlatego PZD sam opracował projekt ustawy, który przedłożył premierowi. Przewiduje on obciążanie ROD najniższą stawką za użytkowanie wieczyste oraz możliwość stosowania zwolnień z opłat tam, gdzie przemawia za tym interes społeczny.

Drugim celem projektu jest stworzenie mechanizmu pozyskiwania gruntów publicznych, w tym z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, pod nowe i odtwarzane ROD. To odpowiedź na rosnący deficyt wolnych działek – w ogrodach praktycznie ich nie ma, a rynek wtórny staje się coraz droższy i mniej dostępny. Problem pogłębiają przypadki likwidacji ogrodów na cele publiczne bez odtworzenia – gminy i inwestorzy państwowi uchylają się od realizacji ustawowego obowiązku odtworzenia ROD zastanawiając się brakiem odpowiednich terenów.

W liście otwartym PZD podkreśla, że sprawa dotyczy zaufania obywateli do państwa. Zwłaszcza w kontekście opłat za użytkowanie wieczyste, gdzie ROD skorzystały z rozwiązań, które miały je chronić, a dziś ta sama konstrukcja prawna jest wykorzystywana przeciwko działkowcom. Brak reakcji władz grozi konfliktem społecznym. Luka w ustawie godzi w prawa przeszło 600 000 rodzin działkowców. PZD zapowiada dalsze działania wobec rządu i parlamentarzystów, a w razie potrzeby nie wyklucza inicjatywy obywatelskiej.

B. Piech

Jak PZD chroni ROD przed likwidacją?

Ochrona ROD to codzienna praca

Rodzinne ogrody działkowe nie mogą zostać zlikwidowane w dowolnym momencie. Ustawa o ROD przewiduje szczegółowe zasady oraz obowiązki podmiotu, który zamierza dokonać likwidacji ROD.

Co robi Polski Związek Działkowców?

- monitoruje projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uczestniczy w konsultacjach społecznych,
- składa uwagi i odwołania do projektów dokumentów planistycznych,
- prowadzi rozmowy z samorządami i administracją publiczną,
- reprezentuje interesy działkowców przed organami administracji i sądami,
- podejmuje działania na rzecz zachowania terenów ROD w dokumentach planistycznych.

AGM

Jeśli likwidacja jest nieunikniona:

Ustawa chroni zarówno ROD, jak i działkowców. W wielu przypadkach likwidacja ROD wiąże się z obowiązkiem:

- ✓ zapewnienia nieruchomości zamiennej,
- ✓ odtworzenia infrastruktury ogrodu,
- ✓ wypłaty odszkodowań za nasadzenia, urządzenia i obiekty należące do działkowców i PZD.

Pamiętaj!

Najlepszą ochroną ROD jest zapobieganie zagrożeniom już na etapie planowania przestrzennego. Dlatego Polski Związek Działkowców aktywnie uczestniczy w procedurach planistycznych i konsekwentnie działa na rzecz zachowania rodzinnych ogrodów działkowych.

Żywopłot przy ogrodzeniu zewnętrznym ROD – kto powinien o niego dbać

Czy w świetle przepisów regulujących funkcjonowanie ROD działkowcy są odpowiedzialni za utrzymywanie żywopłotu zewnętrznego ROD graniczącego z ich działką, czy też jest to obowiązek zarządu ROD?

Zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o ROD, nasadzenia znajdujące się na działce stanowią własność działkowca. W sytuacji gdy granica działki jest jednocześnie granicą ROD, a żywopłot rośnie na działce, dbanie o niego i ponoszenie kosztów z tym związanych należy do obowiązków działkowca, użytkownika danej działki.

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie ogrody działkowe mają działki przylegające bezpośrednio do ogrodzenia zewnętrznego. W wielu przypadkach granice ROD oddzielone są tzw. alejami obwodowymi, które tworzą strefę buforową między działkami a ogrodzeniem. W takich sytuacjach żywopłot rosnący wzdłuż ogrodzenia, na terenie ogólnym ROD, stanowi element infrastruktury ogrodowej – zgodnie z § 31 ust. 1 pkt 8 Regulaminu ROD, a odpowiedzialność za jego utrzymanie spoczywa na zarządzie ROD. Wówczas wszelkie koszty z tym związane pokrywane są z opłat ogrodowych wnoszonych przez wszystkich działkowców – zgodnie z § 159 ust. 3 pkt 4 Statutu PZD.

Ewelina Skarżyńska

Koszenie trawy w niedzielę – można czy nie?

Koszenie trawy i inne prace pielęgnacyjne są niezbędne do utrzymania działki. Często jednak stają się przyczyną sąsiedzkich sporów, zwłaszcza w niedzielę i święta.

Regulamin ROD nie zakazuje koszenia trawy w niedzielę ani święta. Oznacza to, że samo wykonywanie takich prac nie narusza obowiązujących przepisów. Zarząd ROD nie może również samodzielnie wprowadzić powszechnego zakazu koszenia w te dni.

Nie oznacza to jednak pełnej dowolności. Każdy działkowiec ma obowiązek korzystać z działki w sposób, który nie zakłóca spokoju innych użytkowników ogrodu. Wielogodzinna praca hałaśliwych urządzeń, zwłaszcza od wczesnych godzin porannych lub w sposób uporczywy, może zostać uznana za naruszenie Regulaminu ROD.

W takich przypadkach zarząd ROD może reagować, zwracając uwagę, rozpatrując skargi, a w sytuacjach rażących lub uporczywych naruszeń – zastosować środki przewidziane w Statucie PZD.

Najlepszym rozwiązaniem pozostaje zdrowy rozsądek i wzajemny szacunek. Jeśli to możliwe, warto wykonywać hałaśliwe prace w godzinach, które w jak najmniejszym stopniu będą przeszkadzały sąsiadom. Warto również uprzedzić najbliższych sąsiadów o planowanych, bardziej hałaśliwych pracach. Taka informacja pozwala uniknąć zaskoczenia i sprawia, że hałas jest łatwiejszy do zaakceptowania.

Joanna Jędrzejewska

Imprezowanie na działce w ROD a zasady współzycia społecznego

W okresie letnim szczególnie nasilają się skargi na odbywanie głośnych i często licznych imprez na działkach w ROD.

Miejmy na uwadze, że ROD służy przede wszystkim wypoczynkowi, rekreacji i uprawie roślin, a dla każdego z działkowców wypoczynek może przybierać inną formę, jak choćby nasłuchiwanie ptaków czy kontemplacja ciszy. Spotkania z rodziną i znajomymi czy grillowanie nie są zabronione, jednak nie mogą zakłócać spokoju innym działkowcom. Statut PZD oraz Regulamin ROD zobowiązują użytkowników działek do przestrzegania zasad współzycia społecznego i niezakłócania wypoczynku sąsiadom i nieutrudniania im korzystania z działek przez innych działkowców. Uciążliwy hałas, głośna muzyka, śpiewy czy imprezy trwające do późnych godzin wieczornych mogą naruszać te przepisy.

W przypadku skarg zarząd ROD ma obowiązek interweniować – od zwrócenia uwagi po zastosowanie środków przewidzianych w Statucie i Regulaminie PZD. Gdy hałas jest szczególnie uciążliwy, zwłaszcza w godzinach nocnych, możliwa jest również interwencja straży miejskiej lub policji na podstawie przepisów Kodeksu wykroczeń. Zgłoszenia może dokonać również osoba poszkodowana hałasem czy zachowaniem uczestników spotkań.

Pamiętajmy, że działka powinna być miejscem wypoczynku dla wszystkich. Organizując spotkanie, warto pamiętać o sąsiadach – ograniczyć hałas, zakończyć imprezę o rozsądnej porze, a przy większych wydarzeniach uprzedzić sąsiadów lub zaprosić ich do wspólnego świętowania.

Joanna Jędrzejewska

MPZP a przyszłość ROD

Dlaczego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest tak ważny?

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa, co może powstać na danym terenie - np. zabudowa mieszkaniowa, droga, park czy rodzinny ogród działkowy. Jeżeli teren ROD jest przeznaczony w planie miejscowym na funkcjonowanie ogrodu działkowego, stanowi to ważny element jego ochrony.

Natomiast zmiana przeznaczenia gruntu na inny cel może w przyszłości otworzyć drogę do procedury likwidacji ROD, która jednak może odbyć się wyłącznie na zasadach określonych w ustawie o rodzinnych ogrodach działkowych.

Dlaczego warto interesować się planami gminy?

Gmina prowadzi konsultacje społeczne dotyczące dokumentów planistycznych. To właśnie wtedy mieszkańcy, organizacje społeczne oraz Polski Związek Działkowców mogą zgłaszać swoje uwagi i wnioski. PZD na bieżąco monitoruje procedury planistyczne, analizuje projekty planów oraz podejmuje działania, aby tereny ROD zachowały swoje dotychczasowe przeznaczenie.

Pamiętaj!

- Sprawdzaj informacje przekazywane przez Zarząd ROD.
- Interesuj się planami zagospodarowania swojej gminy.
- Każda uwaga zgłoszona na etapie konsultacji może mieć znaczenie dla przyszłości ROD.

AGM

Drzewa słabo rosnące – czyli jakie drzewa ozdobne mogą znaleźć się na działce w ROD

Zgodnie z § 54 Regulaminu ROD, na działce dopuszcza się sadzenie drzew ozdobnych, pod warunkiem, że będą to gatunki i formy słabo rosnące.

Przez rośliny słabo rosnące należy rozumieć rośliny charakteryzujące się ograniczonym wzrostem wynikającym z ich właściwości gatunkowych, odmianowych lub zastosowanej podkładki, osiągające docelowo niewielkie rozmiary oraz wykazujące niski przyrost roczny. Do kategorii tej zalicza się w szczególności formy i odmiany roślin, których wysokość i rozpiętość w warunkach typowych dla danej strefy klimatycznej pozostają istotnie niższe w porównaniu do form typowych dla danego gatunku. Jednocześnie należy podkreślić, że do kategorii roślin słabo rosnących nie mogą być zaliczane drzewa należące do gatunków lub odmian o silnym wzroście, których rozmiary są ograniczane wyłącznie poprzez przycinanie. Sadzenie drzew silnie rosnących na działkach w ROD jest niezgodne z regulaminem ROD.

Zgodnie z Regulaminem drzewa ozdobne można sadzić w odległości 2 m od granicy działki, lub 1 m od granicy działki jeśli ich wysokość nie przekroczy 2 m. W odległości 2 m od granicy działki, wysokość drzew ozdobnych nie może przekraczać 3 m. Regulamin nie określa maksymalnej wysokości drzew ozdobnych w odległości większej niż 2 m od granicy działki – w tej kwestii należy kierować się §59 Regulaminu ROD, zgodnie z którym działkowiec jest zobowiązany do zagospodarowania działki w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożeń lub utrudnień w korzystaniu z działek przez sąsiadów.

Ewelina Skarżyńska